

Juuli astus sammukese EUroopa suunas

Palmipuud Eesti rannas läinud juulis polnud seda kuigi raske ette kujutada Meie väiksel armsal Eestil pole sel suvel Euroopa ees vähemalt ilma poolest vaja enam häbeneda.

Juuli lõpus saime tunda samasugust kuumust kui need, kelle juurde püüdleme, augusti algul aga nägi Kohtla-Järve välja kui Praha või Viin aasta tagasi.

Lääne-Eesti ja saared on jõudnud veelgi kaugemale - USAsse.

Sealses Arizona osariigis valitseb samuti paariaastane põud, kartulid küpsevad juba vagudes, kanad munevat keedetud mune. Kui uskuda mõningaid teateid.

Heinakuu esimene kümmepäevak oli mandril päris tavaline: nii sooja kui vihma anti parajalt, vaid paiguti oli sajune (näiteks 4. kuupäeval kallus Viljandis tõelist paduvihma - paari tunniga 50 mm, dekaadiga kogunes 126 mm). Samal ajal oli saartel kuu põuane justkui mullu.

Päike paistis kõige kibedamini juuli esimestel päevadel: Tõraveres mõõdeti paaril keskhommikul ultraviolettkiirguse indeksiks (see näitab naha pruunistumise või kõrvetamise võimalust) kaunis kõrge 6,6 kuni 7.

Osooniauke Eesti kohal õnneks ei täheldatud.

Hawaii tuli koju kätte

Tänavustel suvetuuritajail-peokorraldajail polnud sellist ilmaga vedamist kui paaril varem aastal ei kuu algul Pühajärve ääres (vihm!) ega kuu lõpul Summer Clubis (kuu- mus!).

Mõnel aastal oli Õllesummeri aegu nii külm, et plaanitseti juba kesvajooki soojalt müüa, seekord aga oli õhkkond cool ning õlle müük hot. Vedas.

Juuli keskpaik soojenes ka tänavu subtroopiliseks. Kui tavaliselt on sel kuul palav kas Pärnus või Võrus, siis nüüd sadas Haapsalu kandis vihma asemel kuumarekordeid. Sealses Lääne-Nigula ilmajaamas mõõdeti kuu viimasel päeval suve maksimumtemperatuuriks 33,3 kraadi.

Juuli teine dekaad oli kõikjal üle kolme kraadi soojem. Et seitsmevennapäeval (10. juuli) oli vihmasevõitu, kardeti sajuperioodi jätkumist.

Järgmine päev oli lausa kurjakuulutav - Eesti sai ilmaga maailmakaardile. Narva-Jõesuus sadas rohkem kui kusagil mujal Euroopas - 58 mm! Ilmataat jäi saavutatuga rahule ning kraanid keerati koomale.

Kuu kolmas kolmandik oli juba troopiline. Mõnel päeval oli ilm kui Hawaiiil - päeval 30, öösel 22 kraadi.

Ugandi inimesed said ajuti ja kohati tunda, milline on tavailm Ugandas: hommikul selge, kuum, pärastlõunal kerkivad äikesepilved, tuleb sops vihma ja jälle on päike väljas.

Tavaline vihmahulk

Randades käis pinev grillimine, rasva särinat võis kaugele kuulda. Igal päeval kerkis õhusoe üle 25 kraadi, nii sooja juuli lõppu poole siinmail nähtud vähemalt viimase poole sajandi jooksul.

Kui meteoroloogia ja hüdroloogia instituudis tehti lõppenud kuust kokkuvõtteid, selgus, et riigi keskmine temperatuur (19,8 °C) oli pikaajalisest keskmisest ehk normist kõrgem üle kolme kraadi.

Palavaim paik oli suvepealinn (21 °C), jahedaim Jõhvi (19,2 °C).

Keskmiselt sadas Eestis tavalise juuli kogus vihma - 75 mm, maakonniti olid erinevused aga väga suured: Viljandis 191, Narva-Jõesuus 115 mm, rohkem kui vaja.

Saartel seevastu ilmataat pritsis (moodne sõna) sama napilt vett nagu meedia värskaid uudiseid. Ristna sai kastetud vaid 12 mm jagu.

Ilmaelust välismaal

Ka seal polnud see alati kiita. Alžeeria oli maakera kõige kuumem koht (49,2 °C), isegi 40 kõrbepeoga said kuumarabanduse. Hispaanias polnud palju jahedam (44,5 °C).

Hoopis külm oli päris lõunas, poolusel mõõdeti korraks isegi 74,1 pakasepügalat.

Filipiine rappis supertaifuun Imbudo (malai keeles lehter), Lõuna-Hiina merel hulpis teine - Koni (korea keeles luik).

Poole sajandi tugevaim lumetorm möllas Uus-Meremaal, Baierimaal sadas 27. juulil sellist rahet, et teid tuli puhastada lumesahkadega.

Aga kodumaisest juulist meenub veel üks pisiseik. «Kuidas läheb?» küsis president Kihnu kalureilt naljatades. «Hästi!» vastasid nood, samuti naljatades. Ilm oli ka ilus.

100 aasta eest

1903. a heinakuu oli Tartus tavaline - 16,5 °C, vihma tuli vähevõitu, 49 mm. Postimehe kirjasaatjailt:

Karksist. Heinatöö on siin agarasti käsil. Saime küll tubli hoo müristamise vihma, see pani põllumehe südamesse lootust ja julgust.

Viljandimaal hävitas talvine nälg pooled mesilindudest, ülejäänud on rohkesti kosunud ja töotavad häd saaki.

50 aasta eest

1953. a juuli oli Tartus soe (17,2 °C), vihma saadi parajalt (79 mm).

Edasi korrespondentidelt.

Enne ja nüüd. Enne oli maa kuiv ja tolmas kui maantee. Talumees töötas kui härg varavalgest hilisõhtuni, kuid helgeid päevi ta ei näinud. /--/ Arstile minekul tuli meeleheaks kaasa võtta isegi võilänik!

Heinatöö kulgeb Nõukogude Armees nimelises kolhoosis edukalt. Eesti NSV 13. aastapäeva auks täideti heinavarumisplaan 130-protsendiliselt.

Ilmateadlane Ain Kallis